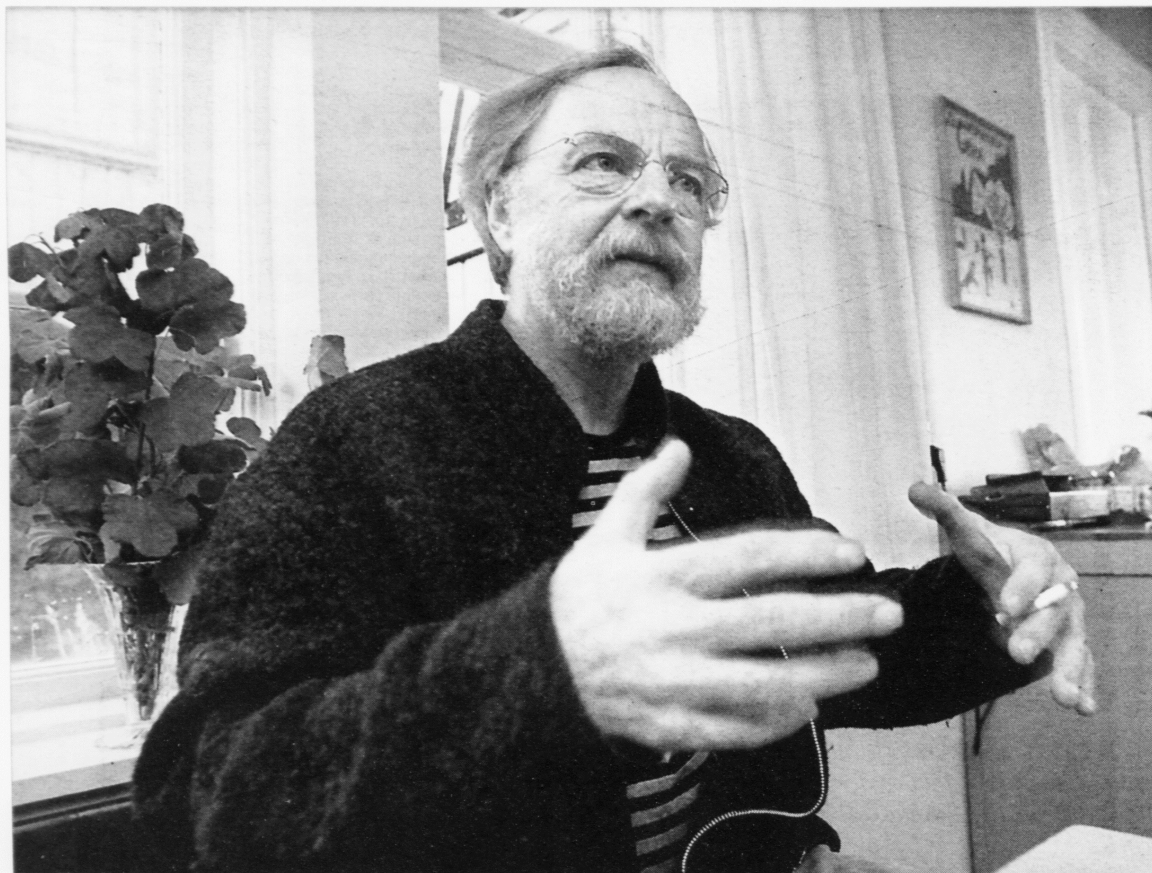

- Í grundini, so skuldi eg farið uppí business. Pápi mín og pápabeiggjarnir og abbi høvdu virki her í Havn, sum kallaðist Niels Johannessens Efterfølgere. Tað lá líkasum í hesum „efterfølgere“, at tá eg var elsti sonur elsta sonin, so var tað eisini eg. Men í kreppuni í fimtiárunum fór virkið á heysin. Eg var longu tá farin at hava áhuga fyri ymsum øðrum, enn handli, so eg eri spardur fyri at koyra nakkað á heysin, sigur Eyðun Johannessen

Mynd: Jens Kristian Vang

Leikstjóri

Í 1961 kom Eyðun at starvast í Sjonleikarhúsinum sum leiðari og í dag metir hann, at tað meira var tann vegin, at hann bleiv leikstjóri.

Eisini høvdu tey ymisk skeið.

- Har komu yngri kreftir við, t.d. Elin og Kári Mouritsen, Olivur Næs, Laura Joensen, ið enn eru við.

Tá vóru tvey ættarlið í húsinum og hetta var bæði gott og ringt. Men tá kom dik á hugsanirnar um at fáa eitt sjónleikarhús burturav.

Í sekstiárunum var Eyðun fulla tíð í Sjonleikarhúsinum, leikti, smíðaði leikpall og stjórnaði.

Frá 1970 til 1973 var Eyðun burtur og hesa tíðina vóru politikarar, ið settu pening av til leik. Heimafturkomin fekk Eyðun starv sum sjónleikaradagevi. Ferðaðist nógv og setti leikir upp fyri ymsu feløgini á bygd. Eisini byrjaðu menn at skriva leikir, t.d. Jens Pauli Heinesen, Steinbjørn B. Jacobsen og Ólavur Michelsen.

Gríma

Í 1976-77 varð fyrsti yrkisleikbólkur í Føroyum, Gríma, settur á stovn og tey settu sær fyrri at vera ein ferðandi leikhópur við heimstað í Havn. Einkin fast tilhaldstað var, men tey leigaðu seg inn í Sjonleikarhúsinum.

Í 1979 fekk Eyðun áheitan um at skoka starv sum rektari við sjónleikarskúlan í Árhús og hann fekk starvið.

- Tað var eitt sindur sárt, men tað var stór avbjóðing og eisini eitt herðaklapp. Gríma var eisini í fíggarligari strongstöðu. Vit vóru fimm og fingtu tað ikki at mala runt, so ein mátti sigast upp. Hesum sluppu vit so undan, við tað at eg fór, hóast eg kanska var millum drivandi kreftirnar. Men Gríma er til enn og eigur óivað lut í, at onnur hava fingið sær sjónleikaútbúgving, metir Eyðun.

- Í dag er tað mansomuligt og vit eiga í dag ein hóp av dugnaligum leikarum, sigur Eyðun.

Fekk hóttanarbrøv

Fólk vóru ymisk á máli um hetta við yrkisleiki. Summi stuðlaðu og komu til leikir. Onnur mettu, at hetta fór at forkoma áhugaleikinum.

Rabarba, krígsskorrespondentur og fjakkari

Sosialurin hevur hitt leiktjóran Eyðun Johannessen, ið næsta ár tekur við starvinum sum listarligur leiðari hjá Leikpalli Føroya. Hetta er liður í arbeiðinum at seta á stovn tjóðleikpall. Lesið um leiktjóran, fyrsta føroyska yrkisleikara, ið var næstur í raðnum at taka við familju fyrirkuni, men ikki bleiv businessmaður, men valdi showbusiness

DAGFINN OLSEN

Eyðun Johannesen situr í hugnaliga køkinum í barnaheiminum við Heysbreyt. Tað sum tey fyrr í hvussu er róptu „Rabarbukvarterið“. Eyðun er rabarba og føddur í 1938.

- Hetta var avbyrgt umhvørvi. Kom ein oman í móti Tórsgøtu, so var ein uttanfyri. Uppi á Heysbreyt var eitt stórt runudiki og so lógu træðirnar uttanfyri. Her búið eitt blandað fólkaslag, minnst Eyðun.

Drykkjumenn og frelst fólk

- Her var ein, ið tey róptu milliónerurin, ið vist var millióningur, sigur Eyðun hugsunarsamur.

- So vóru fiskimenn, heilsolumenn, Dagblaðið hevði prentsmiðju her og her vóru drykkjumenn og frelst fólk og so eisini ein hópur av børnum, greiðir Eyðun frá.

Eisini minnst hann krígg- ið og ensku hermenninar, ið

høvdu tilhald nærhendis. Har sum Kommunuskúlin er nú høvdu teir barakkir og samkomuhús.

- Teir vóru ein partur av tí at vaksa upp her. Hesi „kríggini“, ið vóru ímillum bótfressar og rabarbur. Ofta vóru avgerandi stríð í brekkunum her. Eg slapp tó sjáldan at vera við, minnst Eyðun.

Tá rabarburnar bardust við børn úr øðrum býlingum, sat Eyðun í stovuvind-eyganum og eygleiddi og í dag plagur hann at siga, at hann var eitt slag av krígsskorrespondenti, tí hann skrivaði og teknaði í vind-eyganum.

Ensk showbizz

Ensku hermenninir høvdu eisini yvirtikið Sjonleikarhúsið til undirhald og dans. Ofta komu fólk úr enskum sjónleikalívi og showbusiness. Tá krupu Eyðun og onnur ofta niður í kjallaran har at lurtu.

- Nakað av tí eg tá upp-

livdi hevur óivað gjørt stítt til, at áhugin fór tann vegin, sigur Eyðun.

Men sjónleikur var tó ikki ókendur í familjuni. Pápi mín og pápabeiggjarnir og abbi høvdu virki her í Havn, sum kallaðist Niels Johannessens Efterfølgere. Tað lá líkasum í hesum „efterfølgere“, at tá eg var elsti sonur elsta sonin, so var tað eisini eg. Men í kreppuni í fimtiárunum fór virkið á heysin. Eg var longu tá farin at hava áhuga fyri ymsum øðrum, enn handli, so eg eri spardur fyri at koyra nakkað á heysin, sigur Eyðun Johannessen.

Business

- Í grundini, so skuldi eg farið uppí business. Pápi mín og pápabeiggjarnir og abbi høvdu virki her í Havn, sum kallaðist Niels Johannessens Efterfølgere. Tað lá líkasum í hesum „efterfølgere“, at tá eg var elsti sonur elsta sonin, so var tað eisini eg. Men í kreppuni í fimtiárunum fór virkið á heysin. Eg var longu tá farin at hava áhuga fyri ymsum øðrum, enn handli, so eg eri spardur fyri at koyra nakkað á heysin, sigur Eyðun Johannessen.

Eyðun var millum yngstu kreftirnar í Sjonleikarhúsinum eftir kríggj og har tókst tað tey, ið vóru har tá, um

at menna sjónleikin og at skapa betri umstøður. Hetta gav Eyðuni íblástur á áráði. Millum tey vaksnu í Sjonleikarhúsinum tá vóru William Heinesen, Frazer Eysturoy, Oskar Hermansson, Knút Vang, Poul Ami Joensen og G. L. Samuelsen.

- Menn úr ógvuliga ymsum politiskum hornum, minnst Eyðun, ið sjálvur fór at lesa til sjónleikara í 1956. Hann fekk ferðaleg og fjakkaði í Pólandi og Týsklandi og vitjaði leikhús har.

At spæla apukattur
Eyðun dultu sum mansomorð, at hann ætlaði at lesa til sjónleikara. Tað var ikki hildið at vera nakað, um ein ikki las til prest, lögfrøðing ella gjordist fiskimaður.

Eyðun minnst einaferð, at kokkurin á einum strand-

seg ikki skilja, at ein kundi liva av at spæla apukattur. - Tað var helst soleiðis fólk hugsaðu og tey, ið høvdu ans fyri leiki, sum seriosari listagrein, hildu Føroyar vera ov litlar til slíkt, sigur Eyðun, sum tó minnst, at foreldrinu stuðlaðu.

Eyðun greiddi fyrst abba sínum, handilsmanninum, frá sínum ætlanum.

- Hann var eitt sindur serstakur. Var áhugaður í jazz og bluestónleiki. Tað var sjáldsamt fyri ein gamlan havnarmann. Hann las eisini torgreiddar bókmentir.

- Men abbi segði einki at byrja við, men eftir eina viku segði hann, at hann kundi ein, ið hevði klárað seg væl og vunnið pening uppá hatta, nevniliga Marlon Brando, flennir Eyðun Johannessen.

- Eingin spenti bein fyri mínum ætlanum, men tað var meira av egum huga og eldhuga, at eg kom at fáast við sjónleik, sigur Eyðun.